

Bispevisitas i Nordkapp sokn, Hammerfest prosti.

26.10.22-30.10.22

26.10 – Onsdag

12.30 Møte med staben

Tilstede: Olav Øygaard (biskop), Jon Atle Birkeland (prost), Steinar Sneås Skauge (rådgiver), Olga Jusupova-Nilssen (organist/kirketjener), Thorgeir Walsøe (leder menighetsråd), June Anda Alne (pretestudent i praksis), Reidar Johansen (kirkeverge), Nils Westphal (trosopplæringsleder), Benedicte Færevåg (konsulent), Liv Øyen Strind (diakon)

Stabsmøtet begynte med at biskopen utfordret de ansatte til å nevne en positiv ting og en krevende ting med jobben sin. Flere nevnte at det var godt arbeidsmiljø og god stemning i staben. Mange nevnte også glede og stolthet over å utføre de ulike oppgavene. Utfordringene som ble nevnt var blant annet at de gjerne skulle hatt mer ansattressurser og at orgelet i Honningsvåg kirke er svært dårlig.

Biskopen gav uttrykk for forståelse for ønsket om å være større stab og ha flere folk, men pekte på at sammenlignet med andre menigheter er det en stor stab i Nordkapp. Det sier noe om at staben her ønsker noe og vil mer enn det man kan få til.

Staben gav uttrykk for at det er vanskelig å få organisert begravelsene. Særlig presteressursen var utfordrende.

Biskopen lurte på hva det hadde gjort med staben og menighetshuset å få frivillighetssentralen i samme bygg. Staben fortalte at det har blitt mer aktivitet og at bygget «lever». Flere folk kommer inn og ut. De fortalte videre at tallet på brukere av matutdelingen har økt i det siste, og regnet med at det kanskje var 14 «enheter» som henter mat her. Hadde matutdelingen vært registrert som en stiftelse kunne den lettere fått støtte siden en del aktører ikke gir støtte til religiøse organisasjoner. Man var klar over at det blir problematisert i bygden at det er kirken som driver frivillighetssentralen. Strikkekafeen har fått færre besøkende, der flere sier at dette er fordi den er lokalisert i menighetens hus. På den andre side melder kommunen at de er fornøyd med at det er en frivillighetssentral i Honningsvåg.

14.15 Møte med menighetsrådet

Tilstede: Olav Øygaard (biskop), Jon Atle Birkeland (prost), Steinar Sneås Skauge (rådgiver), Reidar Johansen (kirkeverge) Thorgeir Walsøe (leder menighetsråd), June Kjellsdatter Alseth (nestleder menighetsråd), Ole Hartvig Jensen, Heidi Holmgren, June Anda Alne (pretestudent i praksis), Ann Elise Kristiansen (kommunens representant i fellesråd), Mona Julie Walsøe Hansen, Anita Jensen, Yngve Kristiansen.

Biskopen startet møtet med å informere om hva en visitas er: Et tilsyn som har som hovedhensikt å stimulere menigheten og sette i gang gode prosesser. Han informerte også om finansiering av diakonstilling og andre kirkelige stillinger.

Det ble reist spørsmål fra menighetsrådet om hvordan den nye organiseringen av kirken kan påvirke finansieringen. Det er uro for at det kan slå dårlig ut for en menighet som Nordkapp. Biskopen fortalte om vedtaket på Kirkemøtet samt hvordan den kirkelige finansieringen av kirken er lagt opp etter den nye loven om tros- og livssynssamfunn.

Det ble påpekt at økonomien er den største utfordringen for menigheten her. Man får ikke de midlene de trenger.

Det ble understreket hvor stor betydning det har med finansieringen av diakonstillingen. Det å knytte kommunens behov for en frivilligsentral til menigheten er svært bra. Kommunen har et stort behov for arbeid med forebygging og denne modellen er en suksess med menigheten som en fast struktur som mange føler tilknytning til. Mye annet i samfunnet har blitt preget av konflikten om Nordkapp-plataet og der kommer denne sentralen i en viktig tid der menigheten fremstår som en nøytral part.

Biskopen gikk gjennom visitasrapporten som var levert i forkant og pekte på at nedgangen i medlemstallprosenten ikke er et problem siden det i stor grad skyldes innvandring som gjør at prosenten går ned. Det ble videre snakket om gudstjenestebesøket og diskutert hva de ulike tidspunktene gjør med besøket. Friluftsgudstjenester har vist seg å være positivt med tanke på gudstjenestebesøket.

Biskopen spurte hvordan reaksjonene hadde vært på arrangementene i kirkelig regi i forbindelse med 6. februar og 16. mars. Dette hadde blitt tatt godt imot i samfunnet. Veldig mange folk kom, også folk man ikke før hadde sett i menighetsammenheng. Menigheten opplever nå å bli sittende med etterarbeidet med mennesker som har åpnet seg i forbindelse med møter med sannhets- og forsoningskommisjonen.

Trosopplæringen ble rammet av at man fjernet en prestestilling. Det er ikke veldig stor prosentstilling knyttet til trosopplæring via trosopplæringsmidlene. Biskopen sa at også de kontinuerlige tiltakene nå må tenkes som trosopplæring. Menighetsrådet pekte på at faste trosopplæringstilbud har falt ut i etterkant av korona. Dette gjelder særlig Sommerkirken. Dette var det enighet om at måtte startes opp så snart som mulig.

Biskopen pekte på at ordningen med frivilligsentralen er en veldig bra ordning. Han spurte menighetsrådet om det blir problematisert i kommunen at dette blir drevet av kirken. Menighetsrådet fortalte at også andre trossamfunn gir gaver til dette arbeidet, og opplevde jevnt over at dette var lite problematisk i kommunen. Samtidig er man klar over at det skaper en høy terskel for enkelte.

Både Den katolske kirke og baptistene låner lokaler av Den norske kirke på jevnlig basis. Dette er noe menighetsrådet er stolte av.

Biskopen utfordret menighetsrådet på arbeid rettet mot mennesker med nedsatt funksjonsevne. Menighetsrådet informerte om at det nok er mer arbeid enn det som kommer frem i visitasrapporten, selv om det ikke er noe fast. Man er god på å inkludere folk på arrangement, men for dem som kommer alene og utenom de arrangementene man har fokus på, er det vanskelig, særlig fysisk. Dette innspillet skulle menighetsrådet ta med seg videre.

Biskopen spurte om misjonsprosjekt, noe menighetsrådet ikke kjente til. Tanken skapte engasjement i rådet, og flere gav uttrykk for ønske om å etablere et misjonsprosjekt.

Økonomien ble tatt opp og biskopen pekte på at sammenlignet med folketallet i kommunen har menigheten en stor stab. Menighetsrådet fortalte om store økonomiske behov med tanke på et kraftig vedlikeholdsetterlep, særlig på Honningsvåg kirke. Det er også et svært dårlig orgel i Nordkapp kirke og menigheten ønsker å erstatte dette med et bedre. Biskopen foreslo å kjøpe et brukt orgel. På brukmarkedet kan man få svært gode orgel rimeligere enn ved å kjøpe et nytt orgel.

Også forholdet mellom hva kommunen gir av støtte til frivillighetssentralen og hva de får tilbake i form av arbeid og forebyggende virksomhet er et økonomisk spørsmål.

Forholdet mellom kommunen og menigheten har endret seg radikalt i positiv retning siden 2019 da det kom nytt kommunestyre og nytt menighetsråd. Det har i årene etter dette vært en kompetansevekst. Nå opplever menighetsrådet og kirkevergen at både kommunen og menigheten vet hva de har ansvar for. Man er godt besatt med stillinger, men det trenger man. Den stabiliseringen disse stillingene har skapt er en av faktorene som gjør at det har blitt bedring. Og kirkevergen mener nå forholdet til kommunen er svært godt og at det er veldig fint å forholde seg til dem.

Biskopen oppsummerte møtet med å ta med seg punkter til den senere samtalen med kommunen, og trakk da frem vedlikehold og orgel som utfordringene for kommunen, og ville samtidig ta med seg at inntrykket som blir gitt av at det er svært godt forhold mellom kommunen og menigheten.

16.00 Tilsynssamtale

18.00 Gjestebud med Frivillighetssentralen

Diakon Liv Øyen Strind ledet gjestebud med kjøttssuppe i menighetshuset. Det var mellom 40 og 50 fremmøtte og svært god stemning. Organist Olga Jusupova-Nilssen spilte både til allsang og som taffelmusikk. Biskopen hadde en hilsen og lyste velsignelsen.

27.10 – Torsdag

10.15 Barnas gudstjeneste

Sokneprest Onar Haugli og organist Olga Jusupova-Nilssen ledet en flott barnegudstjeneste der barnehagebarn samt 1. og 2. trinn på Honningsvåg skole var med. Barna var godt forberedt og sang med på både salmer og liturgi. Biskopen fortalte barna om hva en biskop gjorde.

11.00 Besøk på Nordkapp videregående skole og Fagskolen i nord

Biskopen med følge fikk omvisning på Nordkapp videregående skole og Fagskolen i nord. De fikk prøve skipssimulatoren til fagskolen og fikk servert lapskaus lagd av kokkeelevene på den videregående skolen. Biskopen fikk også informasjon om Veksling LOSA og arbeidet med desentralisert opplæring.

13.00 Besøk på Vekst Nordkapp

Biskopen med følge fikk se produksjons- og salgslokaler for Vekst Nordkapp og snakket med både ledelse og ansatte

14.15 Besøk på Nordvågen A/S

Biskopen med fikk sett produksjonen på Nordvågen A/S og fikk informasjon om fiskebruket, fiskeriindustrien generelt og om hvilke verdier Nordvågen A/S jobbet ut fra.

15.45 Konfirmanttreff

Biskopen med følge møtte konfirmantene i Nordkapp sokn. Sammen spiste de pizza, før trosopplæringsleder Nils Westphal viste bilder og film fra konfirmantenes pilegrimstur til Nordkapp-plataet.

17.00 Hverdagstanker på Parken cafe

Biskop og følge fikk møte brukere og ansatte på Parken cafe som blir drevet av rehabiliteringstjenesten i Nordkapp kommune med bidrag fra Nordkapp menighet

19.00 Lyden av kirke

Nesten 50 mennesker var samlet i Skarsvåg kirke for *Lyden av kirke*, en kulturkveld med salmesang, andre musikkinnslag, informasjon om Bryggefestivalen og fortellinger om hvordan bygden hadde forandret seg de siste 70 årene. Kvelden ble ledet av sokneprest Onar Haugli sammen med nestleder i menighetsrådet og leder i Skarsvåg bygdelag June Kjellsdatter Alseth. Det ble også informert om skissemessige planer om å bygge ut kirken sammen med bygdelaget, og gjøre den om til kombinert kirke og grendehus.

28.10 – Fredag

08.15 Samtale

09.00 Møte med kommunen

Tilstede: Olav Øygard (biskop), Jon Atle Birkeland (prost), Steinar Sneås Skauge (rådgiver) Trudy Engen (ordfører), Sigve Gusdal (økonomisjef), Torgeir Walsøe (menighetsrådsleder), Reidar Johansen (kirkeverge), Ann Elise Kristiansen (kommunens representant fellestråd), Onar Haugli (sokneprest)

Ordfører ønsket velkommen før økonomisjefen informerte om kommuneøkonomien. Mange faktorer spiller inn og gjør at 2023 vil bli et veldig tøft år for Nordkapp kommune. Det er informert om at dette vil innebære kutt i ansatte. Samtidig trengs store investeringer i vann og avløp de neste årene. Alle utgifter øker, mens inntektene blir borte.

Kommunen gav uttrykk for en god dialog opp mot Nordkapp menighet med tanke på økonomi. De har en grundig kjennskap til behovene og vet om etterslepet på vedlikehold. Dette etterslepet er noe menighetens bygg deler med alle de kommunale byggene.

Biskopen understreket at det er god kontakt mellom kommune og menighet og at han har hørt mye skryt fra menighetens side. Selv om menigheten og biskopen snakker om det kirkelige, forstår vi at kommunen har mange viktige ting man må prioritere mellom. Samtidig understreket han at det var bare ett bygg som stod igjen i Honningsvåg etter krigen og det må tas vare på. Nå er det lekkasje fra taket og også andre ting må gjøres. Når man skal ta vedlikeholdsetterslepet er ikke noe kirken skal si noe om, men det må gjøres.

Ordføreren pekte på at eldrebølgen er dyr. Og siden folk lenge har fått færre barn har man heller ikke arbeidsstokken man trenger over alt. Nordkapp kommune merker befolkningsnedgangen veldig godt og sliter veldig med rekruttering til alle stillinger.

Ordføreren sa videre at hun tenker at frivillighetssentralen har en nøkkelrolle for å skape det samfunnet man ønsker seg i Honningsvåg. Også besøkstjenesten som planlegges sammen med Røde kors er et godt redskap for å skape et bedre samfunn. Biskopen mente at samarbeidet om frivillighetssentralen er ganske genialt. Kommunen skal være livssynsåpne, og vi i kirken er klar over dette og åpne for det selv om vi har et livssyn som organisasjon. Menigheten har en bevissthet på dette i arbeidet og vil skape et livssynsåpent rom. Det er en forskjell på å være livssynsåpent og livssynsnøytralt og det har Nordkapp kommune forstått.

Biskopen løftet fram orgelet og pekte på at dette var en midlertidig løsning for 20 år siden. Han sa at han nå har spredd tanken i menigheten om å se etter brukt orgel. Man kan få brukte orgel helt ned til 50% av prisen av nye. Dette har blitt gjort flere steder med gode erfaringer. Det hadde vært kjekt

å få dette til på sikt. Det er viktig at kommunen også er klar over at dette har blitt spredd som ide i menigheten. Om menigheten skal lånefinansiere dette, må kommunen stille garanti. Det er den praksisen bispedømmerådet har for å godkjenne at menigheter gjør låneopptak.

Kommunens representanter gav uttrykk for å at det var godt å høre at orgelsaken løftes igjen og at man ser på andre muligheter enn man har tenkt på før. Videre pekte de på at kirken kan bli flinkere til å få inntekter når andre aktører bruker kirkerommet. Det ble videre diskutert hvorvidt man kunne se for seg å få støtte til et orgelkjøp fra reiselivsnæringen, fiskerinæringen eller andre aktører.

Ordføreren lurte på situasjonen med diakonstillingen, og det ble informert om at at Nils Westphal går inn i diakonstillingen med avtale om at han på sikt skal kvalifisere seg til diakon. Menigheten håper og tror at dette blir en god løsning.

Biskopen skrøt av samarbeidet med kommunen og av tilbudet på Parken. Dette er et veldig flott samarbeid og det var hyggelig å se. Nordkapp kommune er på mange måter ganske unike som kommune med tanke på det gode samarbeidet med kirken om denne type arbeid.

Ordføreren pekte på at Nordkapp kommune har en dårlig statistikk med tanke på problematikk som rus, eneforsørgere, barnefattigdom osv. Dette gjør at det er viktig med frivillighetsentralen, besøkstjenesten sammen med Røde kors og lignende. Det er viktig med samarbeid med frivilligheten for å jobbe forebyggende.

Biskopen og menighet skrøt av hvordan skolen hadde forberedt barna på skolegudstjenestene og lignende. Fra kommunen ble det pekt på at barna opplevde trygghet i at også organisten Olga jobber i kulturskolen og at barna kjenner staben fra flere sammenhenger.

Ordfører og menighetsrådsleder minte hverandre om at det brukte å være faste møter mellom menigheten og formannskapet hver høst. Det var enighet om at dette må tas opp igjen. Økonomisjefen pekte på behovet for at alle avtaler må hjemles godt og riktig og at historikk og formål er godt belyst i sakspapirer. Dette gjør det mindre trolig at det blir omkamper.

Det var enighet i at det er viktig med god kommunikasjon mellom organene og om å oppdatere hverandre på rutiner når det er utskiftinger i personene som ivaretar rollene.

Det blir avtalt å finne faste møtepunkter som blir lagt inn i årshjulet på riktig tidspunkt med tanke på planlegging. Det er viktig å få formidlet informasjonen og de rutinene som trengs i alle sammenhenger, men dette er særlig viktig i forbindelse med budsjettprosessen. Kanskje kan representanter fra kirken være tilstede på presentasjonen av budsjettet? Det er korte intervaller for å gi innspill på budsjettet og økonomisjefen ønsker at menigheten kvalitetssikrer teksten som blir skrevet om dette avsnittet i budsjettet. Kort tidsfrist her.

Ordfører spurte om kirkegården og prosessen med den. Kirkevergen informerte om at gravplassen vil være full om 6-9 år. Den muslimske gravplassen det var snakk om i prosjekteringsfasen er ikke planlagt videre, og det er en avtale med Hammerfest kommune om disse gravene. Minnelunden skal ha plass til 400 urner. Skal man unngå å lage ny gravplass må man få opp kremasjonsprosenten. Man har lite plass til å lage ny gravplass siden det er lite jord i landskapet her.

Man ble enig om å planlegge mot et formannskapsmøte med kirkesaker til våren. Da tar man også en befaring på den nye gravplassen slik at politikerne holdes informert om dette prosjektet.

Det ble drøftet om det kan være mulig at kommunen betaler kremasjonsavgiften for de som kremeres. Dette vil være billigere for kommunen enn å opprette kistegraver og det vil utsette å etablere ny gravplass.

Biskopen fortalte at han besøkte Vekst Nordkapp. Han sa at det er veldig fint å treffe funksjonshemmede, men at han registrerer det som man ser over alt: Man har ikke system for å ta vare på de svakeste. Han minte kommunen om retten til trosutøvelse og gav dem rundskrivet om rett til tros og livsytusutøvelse. Dette er det viktig at blir husket for de funksjonshemmede som bor i bolig. Biskopen vet ikke hvordan dette er her i Nordkapp, men vet at det generelt er utfordringer med dette rundt omkring i alle kommuner. Det blir lett at de svakeste som ikke har en røst ramler ut.

Ordføreren fortalte at kommunen nå holder på å få på plass en omsorgsbolig for funksjonshemmede. Nå bor disse menneskene hjemme og spredd i kommunene. En del av de eldre funksjonshemmede er uten nettverk. Dette gjør at man mangler en arena for å gi slik informasjon som biskopen etterlyser. Biskopen ser at dette er vanskelig mange steder i bispedømmet. Her i Nordkapp er det en diakonstilling som kan gå inn i dette arbeidet. En vesentlig faktor for at dette skal fungere er at personalet er klar over dette behovet og de rettighetene som ligger der. Han understreket også at det er viktig å være klar over hvilken tradisjon menneskene dette gjelder kommer fra og ikke trykke noe ned over noen.

Soknepresten løftet fram at kirken burde lage noe særlig for denne gruppen. For eksempel spesielt tilrettelagte gudstjenester. Nå legger man til rette når noen kommer, men gjør ikke noe målrettet.

11.30 Lunch med brukere på dagtilbudet på Parken

Biskopen og følget fikk lunch på cafeen på Parken før de møtte brukere og ansatte på dagtilbudet og drakk kaffe med dem.

13.30 Omvisning i Gjæsvær kirke

Erling Walsøe gav biskop og følge omvisning i Gjæsvær kirke og fortalte om historien til bygget og kunsten i kirkerommet. Han viste frem gamle kart og bøker og fortalte om sin samling av ulike kulturhistoriske gjenstander

14.00 Fagmøte om diakoni

Tilstede: *Olav Øygaard (biskop), Jon Atle Birkeland (prost), Steinar Sneås Skauge (rådgiver), Olga Jusupova-Nilssen (organist/kirketjener), Thorgeir Walsøe (leder menighetsråd), June Anda Alne (prestestudent i praksis), Nils Westphal (trosopplæringsleder), Liv Øyen Strind (diakon), Onar Haugland (sokneprest), Ann Elise Kristiansen (kommunens representant fellesråd), Bente Floer (miljøterapeut i rehabiliteringstjenesten Nordkapp kommune), Audhild Andreassen (leder skolehelsetjenesten Nordkapp kommune), Elin Adolfsen (boligkoordinant rus og psykiatri Nordkapp kommune), Erling Walsøe, Natalia Walsøe*

Diakon Liv Øyens Strind innledet med et foredrag der hun redgjorde for hva diakoni er og hvordan det er definert i Den norske kirkes planverk. Hun sa at kirken er troverdig når den står på to bein: Ordet og diakonien. Om kirken står på bare ett bein vil den halte.

Hun listet opp ulike diakonale tiltak i Nordkapp menighet, og trakk frem matutdeling, julemiddag for aleneboere, strikke fangpledd til kapellet på sykestuen, klesinnsamling, oppstart av besøkstjeneste sammen med Røde kors, bønnekrukke i kirken, arbeidstrening, samtaler og sjelesorg, gratisbilletter til julekonsert, kirkekaffe, kveldsmat, dugnad på kirkegården, arbeidet med isskulptur og tilstelning rundt dette, strikkekaffe, juletreffester for eldre og barn i tillegg til arbeidet på Parken og med frivillighetssentralen.

Hun mente at det offentlige lenge har hatt berøringsangst mot åndelighet, men at dette nå er i endring på grunn av ny og økt forståelse om at mennesket også er åndelig.

Hun pekte på at det diakonale oppdraget er å gå først til mennesket. Folk kan gjerne komme til kirken, men det er ikke det som er hovedsaken, samtidig som hun også sa at gudstjenestelivet er viktig og at flere mennesker har sagt om gudstjenesten at «det er redning i tunge tider».

Diakoni er også vern av skaperverket og hun pekte på det å ha en bevissthet på forbruk. Kanskje kan man ha en «frivilligbørs» med bytte av ting eller gode gjerninger?

Til slutt sa hun at diakoni er kamp for rettferdighet. Og trakk fram Kirkens Nødhjelp som en arena å jobbe gjennom. Hun minnet også om å inkludere flyktninger i menighet og samfunn.

Onar Haugli tok ordet og sa at visitasen har vist at mye arbeid er helt avhengig av samarbeid, noe som også gjelder arbeidet med frivillighetsentralen. Han definerte videre diakoni som at det dreier seg om å være «mellomrom». Å være tilstede der det er glipper.

Det var videre en runde der de tilstedeværende ble utfordret til å si noe om «hvor skoen trykker» i samfunnet og menigheten. Her ble det pekt på barn og unge og innvandrere. En del familier sliter med å få folk til å komme seg på aktiviteter. Det er flere sårbare familier i kommunen med enslige forsørgere og barnefattigdom. Kan babysang være et tiltak som kan skape nettverk i denne gruppen? Det er også flere flyktninger og arbeidsinnvandrere som sitter helt uten nettverk. Det ble videre sagt at kirken kan være en arena der man kan bygge noe sammen som samfunn. Gjesvær helselag ved Natalia Walsøe sa at de gjerne ville samarbeide med menigheten. Det mangler et tilbud for personer som bare har interesse for å være sammen i Nordkapp. Mange utviklingshemmede spiser middag alene hver dag. Transporten for å hente disse er ofte det vanskeligste. Kan menigheten tenke noe lurt rundt transport?

Møtet ble avsluttet med en oppfordring til å tenke videre på disse spørsmålene i menighetsrådet og i kommunen og se på hvordan man kan gjøre hverandre gode.

15.30 Oppdagelsen av nord

Erling Walsøe viste mer av sin samling historiske dokumenter og gjenstander, nå med særlig fokus på Willem Barents.

16.30 Middagsbønn

Onar Haugli, Jon Atle Birkeland og Olga Jusupova-Nilssen ledet sammen middagsbønn i Gjesvær kirke

17.30 Tilsynssamtale

29.10 – Lørdag

Fridag

30.10 – Søndag

11.00 Visitagudstjeneste

***Deltagere:** Olav Øygard (biskop), Jon Atle Birkeland (prost), Onar Haugli (sokneprest), Olga Jusupova-Nilssen (organist/kirketjener), Thorgeir Walsøe (leder menighetsråd), Reidar Johansen (kirkeverge), Nils Westphal (trosopplæringsleder), Liv Øyen Strind (diakon), Trudy Engen (tekstleser), Marie Synnøve Sandes (tekstleser), Per Inge Jensen (trompet), diverse medliturger derav to konfirmanter*

Det var en godt besøkt gudstjeneste med mange medvirkende.

12.30 Visitasforedrag og kirkekaffe

Biskop Olav holdt sitt visitasforedrag for de fremmøtte. Etter foredraget ble gitt uttrykk for takknemlighet over det biskopen hadde meddelt og dagene som hadde vært. Visitasmøtet var svært godt besøkt.